

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobkyně:

a) V. K.

b) nezl. V. K.

c) nezl. B. K.

žalobkyně b) a c) zastoupeny zákonnou zástupkyní ad a)
zastoupeny Mgr. Ing. Vlastimilem Mlčochem, advokátem
se sídlem Sekaninova 1204/36, 128 00 Praha 2

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra

se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2018, OAM-112/ZA-ZA11-LE26-2018, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobkyním udělena mezinárodní ochrana dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů („zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Uvedené rozhodnutí napadla žalobkyně a) jménem svým a svých nezletilých dcer [žalobkyň b) a c)] v celém rozsahu včas podanou žalobou pro jeho nezákonnost. K otázkám skutkovým namítala, že správní orgán ohledně posouzení bezpečnostní situace na Ukrajině vycházel z nesprávných a nepřesných podkladů a závěrů, zejména mezinárodních nevládních organizací, které se vůbec nezabývají vnitropolitickou situací na Ukrajině. Při svém rozhodování nebral zřetel na závěry úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), zejména ohledně skutečnosti, že nepovažuje Ukrajinu za bezpečnou zemi. Namítala, že podklady použité žalovaným nevystihují nástup nejrůznějších nevládních sil k moci, jako je Pravý sektor, jednotky Svoboda, paramilitantní jednotky politických sil, soukromé jednotky oligarchů a kriminální struktury zabývající se zejména pašováním zboží (ne)zatíženého spotřební daní do Evropské unie a že dochází k oslabování centrální moci v Kyjevě. K povaze konfliktu na Ukrajině a vnitropolitické situaci žalobkyně dokládá fotografie a názory různých osobností uveřejněné v internetovém zpravodaji Sputnik (převážně z roku 2017).
3. K otázkám právním namítala, že žalovaný vychází z praxe poválečného práva vztahujícího se k uprchlíkům, dle které je občan povinen nastoupit v případě potřeby do pravidelné armády a bojovat za národní zájmy dané země. Dle názoru žalobkyně a) nelze závěry OSN ve věci rukování do pravidelné armády použít pro vnitrostátní občanský konflikt, neboť takové zjednodušující závěry vedou k dalekosáhlým chybným koncům. Namítla, že samotný konflikt je občanskou válkou, kdy občané Ukrajiny v pravidelné armádě bojují proti občanům Ukrajiny na straně Doněcké či Luhanské lidové republiky, což je i případ jejího manžela, který by musel bojovat proti svým rodinným příslušníkům na druhé straně konfliktu. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost žaloby, odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní výpovědi žalobkyně a) a na odůvodnění napadeného rozhodnutí, na jehož správnosti setrval. Shrnul podstatné závěry odůvodnění napadeného rozhodnutí s tím, že jasně a srozumitelně vyhodnotil, proč v případě žalobkyň neshledal naplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejich forem. Namítl, že mu přes značnou obsáhlost žaloby ve vztahu ke konkrétní věci žalobkyň uniká smysl uplatněných žalobních námitek, stejně jako to, jaké pochybení správního orgánu ve správním řízení či v napadeném rozhodnutí se žalobkyně svou žalobou snaží prokázat. Uvedl, že jediným tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně a) a jejích nezletilých dcer [dále také jen „žalobkyně a)“] byla obava žalobkyně a) z nástupu jejího manžela do armády a následné ekonomické potíže. Zdůraznil (stejně jako v napadeném rozhodnutí) nezbytnost posuzování osobní situace konkrétního žadatele ve vztahu k zemi jeho původu a nikoli třetí osoby, která v daném správním řízení nefiguruje, proto nemohly být posuzovány případné problémy, které by mohly po návratu do vlasti hrozit manželovi žalobkyně a). Možné bylo posoudit pouze to, zda v souvislosti s osobou či jednáním manžela žalobkyně a) nemůže v případě žalobkyň dojít též k jejich pronásledování z azylově relevantních důvodů nebo zda by jim v této souvislosti nemohlo hrozit nebezpečí vážné újmy. Nic takového však žalobkyně a)

neuvedla a ani správní orgán nezjistil. V této souvislosti doplnil, že manžel žalobkyně ad a) podal vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany a jeho osobní situace byla komplexně posouzena v samostatném řízení vedeném o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, ani jemu však mezinárodní ochrana v žádné z jejich forem udělena nebyla (rovněž rozhodnutím ze dne 27. 6. 2018).

5. Žalovaný s ohledem na neexistenci vlastních potíží žalobkyně v zemi původu připomněl judikaturu Nejvyššího správního soudu pro řízení o udělení mezinárodní ochrany, a to ohledně břemena tvrzení, které stíhá žadatele (z hlediska skutečností, které označí jako důvody podání své žádosti o mezinárodní ochranu), a břemena důkazního, které je následně rozloženo mezi žadatele a správní orgán (zejména ohledně dostatečně přesných, aktuálních a důvěryhodných informací o zemi původu žadatele). Vzhledem k žalobnímu tvrzení dále odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, týkající se bezpečnostní situace na Ukrajině, podle které *„[n]elze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“... jedná se o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“* (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014-17). Konstatoval, že žalobkyně a) v průběhu správního řízení žádné individualizované nebezpečí plynoucí pro ni a její dcery z ozbrojeného konfliktu probíhajícího na Ukrajině ani netvrdila. Připomněl rovněž, že žalobkyně pocházejí ze Zakarpatské oblasti, kam izolovaný ozbrojený konflikt nezasahuje a nezasahoval ani v době rozhodování správního orgánu. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů. Věc projednal a rozhodl bez nařízení jednání při splnění podmínek dle ustanovení § 51 odst. 1, věty druhé s. ř. s.

A. Skutkový stav věci

7. V přezkumném řízení soud vycházel z obsahu předloženého správního spisu, z něhož ověřil, že žalobkyně a) v žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále jen „ČR“) ze dne 1. 2. 2018, doplněné dne 6. 2. 2018, a při pohovoru provedeném stejného dne uvedla, že ona i její dcery jsou ukrajinské národnosti i státní příslušnosti, pravoslavného vyznání. Sama nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyla politicky aktivní. Je vdaná, její manžel spolu s ní a dcerami žádá o udělení mezinárodní ochrany v ČR (poznámka soudu: jeho žaloba je zdejším soudem vedena pod sp. zn. 32 Az 24/2018). Na Ukrajině žila s rodinou v obci Buštyno v Zakarpatské oblasti. Ve vlasti pracovala jako prodavačka. Její manžel v roce 2017 pracoval v Polsku. Z vlasti vycestovala dne 7. 11. 2017 autobusem přes Maďarsko a Slovensko do ČR na základě českého pracovního víza. V ČR poté pracovala jako pomocná síla v kuchyni, její dcery na Ukrajině hlídala chůva. Dcery za ní přijely do ČR na prázdniny, Ukrajinu opustily dne 9. 12. 2017 společně se svým otcem na základě bezvízového styku. Žalobkyně a) uvedla, že od ledna do června 2017 (se 14 denním přerušením v dubnu) pobývala v Polsku, kde pracovala jako uklízečka (měla polské pracovní vízum), navštívila i manželovu sestru v ČR. Za důvod žádosti o mezinárodní ochranu označila skutečnost, že na Ukrajině je válka a jejího manžela chtějí odvést do armády. Obává se, že by s dětmi zůstala sama, přišly by o živitele rodiny a nemají nikoho, kdo by jim pomohl. Uvedla, že již před

rokem začala jejímu manželovi chodit předvolání do armády, odjížděl, aby se tomu vyhnul. Manžel bydlel s nimi, ale je registrován na dresu své matky, která za něho předvolání převzala, ale nepodepsala se. Dále uvedla, že lidé z vojenské správy u nich byli třikrát (dvakrát v srpnu, jednou v listopadu, když nebyli doma) a nutili jejího manžela, aby podepsal předvolání a šel do armády. Ten nesouhlasil, protože musí živit rodinu. Uvedla rovněž, že manžel vojenskou základní službu nevykonával, protože měl v dětství nemocné srdce. Zdravotní stav její a jejích dcer je dobrý. Na Ukrajině žádné jiné problémy ona ani dcery neměly. Poté, co do ČR přicestoval manžel s dcerami, požádali o mezinárodní ochranu všichni společně. Ihned po příjezdu do ČR nepožádala proto, že pracovala a chtěla si vydělat peníze, aby si mohli v Praze pronajmout byt. Obává se, že v případě návratu by manžela vzali do armády, a sama by děti neuživila.

8. Součástí správního spisu jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. Při posouzení žádosti žalobkyň žalovaný konkrétně vycházel ze Zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva (OHCHR) o stavu lidských práv na Ukrajině ze dne 12. 12. 2017; Zprávy organizace Freedom House-Svoboda ve světě 2018 – Ukrajina z ledna 2018; Zprávy MZ USA o dodržování lidských práv na Ukrajině ze dne 3. 3. 2017; Výroční zprávy organizace Amnesty International 2017 - Ukrajina ze dne 22. 2. 2017; Výroční zprávy organizace Human Rights Watch 2018 - Ukrajina ze dne 18. 1. 2018, Informace OAMP MV ČR – Situace v zemi ze dne 22. 1. 2018, Informací MZV ČR, č. j. 115045/2015-LPTP ze dne 9. 10. 2015 a č. j. 107318/2017-LPTP ze dne 3. 8. 2017 a ze zprávy ČTK „*Na východě Ukrajiny už nejsou podle Porošenka mobilizovaní vojáci*“ ze dne 2. 11. 2016.
9. Žalobkyni a) byla dne 20. 3. 2018 dána možnost dle ust. § 36 odst. 3 správního řádu se s uvedenými podklady seznámit a vyjádřit se k nim, jakož i učinit návrhy na doplnění dokazování. Uvedené možnosti využila a seznámila se obsahem informace MZV ČR č. j. 107318/2017-LPTP a zprávy organizace Freedom House Svoboda ve světě 2018 - Ukrajina. Namítla, že mezi podklady zařazená výše citovaná zpráva ČTK neodpovídá dle jejího názoru skutečnosti. Dále se zavázala, že v poskytnuté lhůtě 14 dnů doloží podklady, které si nechá poslat od známých z Ukrajiny a články z internetu, ale neučinila tak.

B. Právní úprava

10. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
11. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

12. Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že žalovaný se případem žalobkyně a jejích dcer podrobně zabýval, posuzoval jejich azylový příběh na základě výpovědí žalobkyně a) učiněných v řízení o mezinárodní ochraně a na základě výše uvedených informací o zemi původu. Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba **není důvodná**.
13. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, jaký ve správním řízení zjištěný skutkový stav vzal žalovaný za rozhodný, jaké podklady pro rozhodnutí opatřil, a jak uvážil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech při hodnocení zákonných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany podle §§ 12 až 14b zákona o azylu. Krajský soud konstatuje, že smyslem soudního přezkumu není podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto soud může v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí na toto odůvodnění odkazovat (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, nebo rozsudek stejného soudu ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47).
14. Po prostudování správního spisu s přihlédnutím k obsahu žaloby krajský soud ve shodě se žalovaným dospěl k závěru, že žalobkyně nebyly v zemi svého původu pronásledovány ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobkyně a) výslovně uvedla, že nemá žádné politické přesvědčení, nebyla členkou žádné politické strany či zastávkyní určitých politických názorů. S ohledem na nízký věk nezletilých dcer lze uvedený závěr vztáhnout i na ně. Důvody svého odchodu z Ukrajiny s touto problematikou nespojovaly, aplikace ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu tak na žalobkyně nedopadá.
15. Krajský soud po provedeném přezkumném řízení rovněž neshledal, že by žalobkyně mohly mít důvodné obavy z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávání určitých politických názorů, nebo že by jim takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Žalobkyně a) v průběhu správního řízení o žádných vlastních potížích či problémech svých dcer, které by spadaly do výše uvedeného taxativního výčtu důvodů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ani nehovořila. Za jediný důvod podání žádosti své a svých dcer o mezinárodní ochranu uvedla obavu z povolání jejího manžela do ukrajinské armády a s tím související obavu z existenčních a ekonomických problémů rodiny.
16. Krajský soud souhlasí se žalovaným v tom (viz odůvodnění na straně 5 napadeného rozhodnutí), že v daném řízení správní orgán posuzuje osobní situaci žalobkyně a jejích dcer ve vztahu k situaci na Ukrajině, zatímco tvrzené problémy jejího manžela byly posuzovány v jeho samostatném (jiném) řízení. Jedině tak je splněna podmínka individuálního posouzení toho konkrétního žadatele o mezinárodní ochranu. Relevantní by mohlo být toliko posouzení, zda s tvrzenými potíži manžela žalobkyně a) a otce jejích dcer v zemi původu by mohlo i v případě žalobkyň dojít k jejich pronásledování z azylově relevantních důvodů ve smyslu § 12 zákona o azylu. Žádné takové skutečnosti však žalobkyně netvrdila a žalovaný ani soud je z obsahu spisu nezjistily. Ostatně ani manželovi žalobkyně nebyla rozhodnutím žalovaného (ze stejného dne) udělena žádná z forem mezinárodní ochrany.
17. Ač se tedy obava z povolání do ukrajinské armády vztahuje výlučně k osobě manžela žalobkyně a) [žalovaný se s uvedeným důvodem důkladně vypořádal v jeho rozhodnutí],

krajský soud pro úplnost stručně shrnuje, že branná povinnost je zcela legitimní i podle mezinárodních úmluv, jimiž je Česká republika vázána (Ženevské úmluva, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod). Rovněž Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře opakovaně zabýval problematikou odmítání nástupu vojenské služby jakožto azylově relevantního důvodu. Lze tak odkázat např. na jeho rozhodnutí ze dne 27. 5. 2015, č. 2 Azs 52/2015-52, dle kterého *„Sama o sobě nemůže být povinnost vykonat vojenskou službu, a to ani případně ve skutečném bojovém nasazení, považována za azylově relevantní důvod, neboť takováto povinnost je běžná v řadě demokratických států s vysokým standardem ochrany základních práv.“* V rozsudku ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004-49, je uvedeno: *„Odmítání nástupu k výkonu vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím.“* V rozsudku ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012-44, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Samotné odmítání vojenské služby odůvodněné obavou z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu.“* Nadále i podle judikatury Vrchního soudu v Praze (viz např. dle rozsudku ze dne 19. 8. 1994, č. j. 4 A 509/94) platí, že pouhá averze k vojenské službě či strach o život samy o sobě nepředstavují azylově relevantní důvod. V rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 7. 1994, č. j. 6 A 502/1994-39, se uvádí: *„povolávání vlastních občanů k výkonu vojenské služby, byť i způsoby nevybíravými, popř. i vnitřní zákonodárství státu porušujícími, samo o sobě bez přistoupení dalších skutečností není ještě pronásledováním z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro politické přesvědčení ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 498/1990 Sb., o uprchlících.“*

18. Z výpovědi žalobkyně je dále zřejmé, že sama z vlasti do ČR vycestovala již dne 7. 11. 2017 (manžel spolu s dcerami vlast opustili dne 9. 12. 2017) na základě pracovního víza (v minulosti pracovala i v Polsku) a dle svých vlastních slov si chtěla vydělat, protože si v Praze chtěli pronajmout byt. O mezinárodní ochranu požádala až dne 1. 2. 2018, tedy nikoli bezprostředně, kdy k tomu měla první příležitost, ale až téměř za čtyři měsíce pobytu v ČR a za dva měsíce poté, kdy do ČR přijel její manžel s dcerami, o mezinárodní ochranu pak požádali všichni společně. Uvedené kroky žalobkyně nenasvědčují její vážné obavě z pronásledování, ale spíše naopak svědčí o účelovosti podané žádosti o mezinárodní ochranu, jejímž cílem byla snaha o legalizaci pobytu. K nutnosti bezprostředně požádat o mezinárodní ochranu soud odkazuje na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 a ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005, v nichž se uvádí, že *„o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebrání-li tomu nějaké závažné okolnosti.“* V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, č. j. 3 Azs 119/2004 je uvedeno: *„Jestliže cizí státní příslušník o azyl požádá až po poměrně dlouhé době strávené v České republice za situace, kdy jiné možnosti úpravy a obnovy legálnosti pobytu na tomto území jsou vyčerpány, ztíženy nebo omezeny, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.“* Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu se dále podává, že samotná snaha o legalizaci pobytu nemůže

být azylově relevantním důvodem (srovnej například rozsudky ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 - 94 nebo ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54). Dále platí, že „azyl je institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců“ (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003), stejně jako: „Institut azylu není nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit“ (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005- 60). Z citované judikatury je rovněž zřejmé, že žalobkyní a) uvedená obava z existenčních a ekonomických potíží nespadá do taxativního výčtu důvodů pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. S učiněnými závěry žalovaného, že žalobkyně nesplňují podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, se soud plně ztotožňuje.

19. Ve vztahu k neudělení azylu dle § 13 (azyl za účelem sloučení rodiny) a dle § 14 zákona o azylu (azyl z humanitárního důvodu) žalobkyně v žalobě žádné námitky neuplatnily. Soud proto po provedeném přezkumném řízení v obecné rovině konstatuje, že rozhodnutí žalovaného i v tomto směru považuje za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné.
20. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
21. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
22. V § 14b odst. 1 zákona o azylu je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny. Proti citovanému ustanovení žalobkyně a) rovněž žádné konkrétní žalobní námitky neuplatnila.
23. Krajský soud uvádí, že smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. V odůvodnění této části rozhodnutí žalovaný vycházel jak z informací od žalobkyně a), tak z informací získaných v průběhu správního řízení, které lze označit za transparentní, objektivní a aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí a

vypořádal se s nimi při posuzování skutečnosti, zda žalobkyním hrozí pro případ návratu vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že tomu tak není, přičemž se z pohledu doplňkové ochrany opětovně zabýval tvrzenými důvody pro udělení mezinárodní ochrany.

24. Krajský soud ve shodě se žalovaným konstatuje, že žalobkyně a) neuvedla a ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobkyním mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti, neboť z podkladových zpráv vyplývá, že Ukrajina patří mezi státy, které trest smrti zrušily, a to pro všechny trestné činy již v roce 2000.
25. Žalovaný se řádně vypořádal i s neexistencí hrozby v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání s odkazem na výklad těchto pojmů (ve smyslu čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech) Evropským soudem pro lidská práva. Krajský soud doplňuje, že proti žalobkyni a) nebylo ve vlasti nikdy vedeno žádné trestní stíhání a v průběhu správního řízení se nezmínila o žádném jednání vůči sobě či dcerám ze strany státních orgánů Ukrajiny, které by bylo možné považovat za vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný se zabýval i tím, zda by žalobkyním mohla hrozit nějaká újma v souvislosti s tím, že v zahraničí požádaly o mezinárodní ochranu. Ze zprávy MZV ČR č. j. 107318/2017-LPTP, ze dne 3. 8. 2017 vyplývá, že není známo, že by byli neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu po návratu na Ukrajinu nějakým způsobem perzekuováni, diskriminováni či znevýhodňováni ze strany státních orgánů. Krajský soud tak uzavírá, že žalobkyním v případě návratu do vlasti hrozba vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu nehrozí.
26. Ve vztahu k ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu žalovaný na základě shromážděných informací uvedl, že na území Ukrajiny neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobkyním za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Uvedl, že na základě opatřených informací je mu samozřejmě známo, že zhoršená bezpečnostní situace přetrvává pouze v Doněcké a Luhanské oblasti, kde probíhají ozbrojené střety mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty. Ve zbytku země je situace klidná a stabilní. Uvedené závěry žalovaného lze podpořit i judikaturou Nejvyššího správního soudu, který se opakovaně zabýval aktuální bezpečnostní situací na Ukrajině, se závěrem, že situaci na Ukrajině nelze vyhodnotit jako ozbrojený konflikt ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Uvedl, že *„na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“* (srov. např. usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014-17, usnesení ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014-26, usnesení ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015-28, či usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 8 Azs 131/2015-24, ze dne 7. 3. 2018, č. j. 1 Azs 440/2017-17, ze dne 7. 6. 2018, č. j. 7 Azs 189/2018, ze dne 24. 9. 2018, č. j. 5 Azs 55/2017). Na tyto své závěry odkazuje Nejvyšší správní soud i ve svých pozdějších rozhodnutích, z čehož lze dovodit, že ani aktuální hodnocení bezpečnostní situace na Ukrajině Nejvyšším správním soudem nedoznalo žádných změn.
27. Žalovaný v napadeném rozhodnutí zohlednil i konkrétní situaci žalobkyň, které pocházejí ze Zakarpatské oblasti, nacházející se v západní části Ukrajiny, již se zmíněná

zhoršená bezpečnostní situace netýká. Vzhledem k místu (posledního) pobytu žalobkyně na území Ukrajiny, či s odkazem na možnost využití institutu vnitřního přesídlení (mimo zmíněné dvě ohrožené oblasti), je proto možné jejich případnou obavu z nepříznivé bezpečnostní situace v zemi jejich původu vyloučit. Přisvědčit lze i závěru žalovaného, že vycestování žalobkyně není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu). Žalobkyně a) neuvedla žádnou relevantní a konkrétní skutečnost, která by uvedený závěr vyvracela.

28. K žalobní námitce ohledně žalovaným opatřených podkladů pro rozhodnutí, krajský soud uvádí, že tyto pocházejí z různých informačních zdrojů, a soud je jako celek považuje za objektivní a aktuální v době rozhodování správního orgánu. Lze uzavřít, že žalovaný při užití zpráv a informací postupoval v souladu s přísnými kritérii, která jsou stanovena rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, tj., že zprávy musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Naproti tomu žalobkyně a) ve vztahu ke své a svých dcer individuální situaci neuvádí, jak konkrétně se jich osobně dotýká a s jakými důsledky, vágní tvrzení o „*nástupu nejrůznějších nevládních sil k moci, jako je Pravý sektor, jednotky Svoboda, paramilitantní jednotky politických sil, soukromé jednotky oligarchů a kriminální struktury zabývající se zejména pašováním zboží (ne)zatíženého spotřební daní do Evropské unie...*“ Rovněž žalobkyně a) použité fotografie a názory různých osobností „na povahu války na Ukrajině“, uveřejněné v jediném zdroji (internetový zpravodaj Sputnik), nejsou způsobilé zvrátit závěry žalovaného, které soud i s odkazem na výše citovanou judikaturu, považuje za správné.
29. Krajský soud po zhodnocení výpovědi žalobkyně a), důvodů a okamžiku podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany a výše citovaných informací, nedospěl k závěru, že by žalobkyním v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy pro některý z důvodů dle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Se závěry žalovaného a podrobným odůvodněním i této části rozhodnutí se soud plně ztotožňuje a dovoluje si na ně odkázat, tak, jak připouští ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu, z níž plyne, že „*je-li rozhodnutí žalovaného důkladné, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, není praktické a ani časově úsporné zdlouhavě a týmiž nebo jinými slovy říkat totéž. Naopak je vhodné správné závěry si přisvojit se soublasnou poznámkou*“ (viz např. rozsudky NSS ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, ze dne 15. 7. 2011, č. j. 5 Afs 80/2010-74, nebo ze dne 24. 1. 2014, č. j. 5 As 68/2013-29).
30. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení (§ 50 odst. 3 a 4 správního řádu). Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
31. Pro úplnost krajský soud konstatuje, že stejného dne zamítl i žalobu ve věci manžela žalobkyně a) vedenou zdejším soudem pod sp. zn. 32 Az 25/2018.

V. Náklady řízení

32. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobkyním, které ve věci úspěch neměly. Žalovaný náklady řízení nepožadoval, ostatně krajský soud ze správního spisu ani nezjistil, že by mu nějaké náklady nad rámec jeho úřední činnosti v souvislosti se soudním řízením vznikly, proto nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 22. ledna 2020

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně